

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Zlomljena ruska ofenziva.

Sv. Ciril in Metod.

Dan 5. julija smo obhajali Slovenci vedno slovesno. Po gorah so goreli kresovi, po hišah je bilo praznovanje, po cerkvah službe božje, po društvih govori in petje. Zahvaljevali smo se Bogu, da nam je poslal po sv. blagovestnikih Cirilu in Metodu luč edinozveličavne katoliške vere in omike. Kajti ne samo vero sta nam prinesla, ampak ustanovila sta nam tudi podlago za vso našo omiko s tem, da sta nam prinesla abecedo. Prišla sta med nas v eni roki križ, v drugi knjigo, ne pa v eni roki meč in v drugi križ!

Letos bomo že drugič obhajali god svojih blagovestnikov v vojskinem času. Tudi letos se ta spomin n bo mogel obhajati slovesno, kajti: Kako se naj veselimo, ko naši bratje na bojiščih trpijo velike napore in tvegajo svoje življenje za našo varnost?! Pač pa hočemo ta spomin kakor lani tako tudi letos obhajati sicer tiho, vendar pa prisrčno in pomenljivo.

Sv. Ciril in Metod sta nam oznanjala ono sveto vero, ki nam zagotavlja mir, katerega svet ne more dati. Sprli so se narodi in narod je vzdignil orožje proti narodu. Naši sovražniki nočejo spoznati, da nam delajo krivico, in da se borijo za slabo reč. Samo On, ki vlada vsemir, lahko poseže tukaj vmes, razsvetli sovražnike, ki se nahajajo v zmoti ter jim vlije duh miru in sprave. Sv. Cirila in Metoda, ki sta prinesla mir našim srcem, prosimo, da pri Vsemogočnemu sprosita tudi zunanji mir naši avstrijski in s tem tudi slovenski domovini.

V domačem jeziku sta nam oznanjala sv. Ciril in Metod sv. vero. Do srea se pride vsakemu človeku le z domačo besedo. Tuje govorce se človek posluhuje, kadar hoče od tujega človeka usluge, toda med ljubimi domačimi nam je najljubši ljubi domači jezik. Dobro poznavajoč to dušeslovno stran človeškega srea, sta sv. brata, čeprav iz Soluna doma in po rodu Grka, prišla med nas z našo domačo govorico. S tem sta si odprla vrata do naših src. Za to veljata sv. Ciril in Metod med nami tudi kot zaš-

čitnika plemenite narodne zavesti, ki ljubi, kar je slovenskega, a ne sovraži, kar je tujega. Sv. blagovestnika, Vaju prosimo, bodita v teh viharnih časih pri vseh Slovencih skrbna zaščitnika prave in blage narodne zavesti. Naj se nihče, ki je na bojišču in nihče, ki je doma, ne izgubi v teh razburkanih časih iz naše skupne slovenske hiše. Ljubezen do slovenske zemlje naj gori s starim plamenom naprej v naših srcih, naj se vžiga z večjo silo pri vseh mlačežih in naj objame z vsem svojim plemenitim žarom našo ljubo mladino. Sv. Ciril in Metod, ščitita Slovence, njih govorico in pravice!

S križem in s knjigo sta prišla sv. brata med nas. Katoliška narodna omika se je pod zaščito svetih blagovestnikov začela zadnja desetletja mogočno širiti med nami Slovenci. Cerkevno življenje se je nanovo razcvetelo, izobraževalna in gospodarska organizacija je pognala globoke korenine med nami. Vse javno življenje se je med Slovenci prenavljalo v pravem katoliškonaodnem duhu. Bili smo sicer majhen narod, toda z božjo pomočjo in lastnim delom — s sv. križem in s knjigo — smo postali trdni, jekleni, močni na zunan in znotraj. Vojska je naravnim potom ustavila naše organizatorično delovanje. Toda, sv. Ciril in Metod, ko pride mir, takrat začnemo zopet z novimi silami delovati za blagor ljudstva in Vaju prosimo, da nam zasigurata blagoslov božji, od katerega je vse odvisno.

Le obhajajmo dne 5. julija god sv. Cirila in Metoda, ne sicer veselo in šumno, ampak mirno in prisrčno, kakor se spodobi za sedanj čas in za velike življenjske potrebe našega slovenskega ljudstva.

Ali se bodo svinje rekvirirale?

Nepošteni prekupeci radi strašijo ljudstvo, da bo država ta ali oni pridelek rekvirirala, in vedno se naidejo še malopoučeni ljudje, ki mislijo, da država za rekvirirane stvari sploh nič ne plača. Vsled tega imajo prekupeci lahko delo, da dobijo za majhen de-

nar drage pridelke, katere bi država seveda pošteno plačala. Večkrat pa se zgodi, da prekupeci namenoma razglasijo krivo vest, da bo država kaj rekvirirala, čeprav država niti od daleč na to ne misli. Za to je treba vesti o rekviriranju sprejemati vedno z veliko previdnostjo.

In že se nam poroča da so tudi prekupeci že na delu, ki izrabljajo to vest za svoje špekulacije nasproti našemu kmetu.

Mi smo se takoj obrnili na c. kr. oblast ter vprašali, koliko je na vesti resničnega. Reklo se je nam, da se še na merodajnih mestih ni niti posvetovalo, še manj pa sklepalo o rekviriranju svinj, da je torej za sedaj gotovo, da se v kratkem času ne bo pričelo z rekviriranjem svinj. Prosimo torej ljudi, da se naj ne razburjajo dalje in naj ne nasedajo prekupecem in špekulantom na lim.

O rekviriranju svinj se ni govorilo še dosedaj na nobenem merodajnem mestu in se na to sedaj nikjer ne misli. Saj imamo itak veliko pomanjkanje masti in z rekviriranjem svinj bi pomanjkanje postalo še večje. Sicer pa smo se tudi lahko na izkušnjah, ki jih je imela Nemčija koj začetkom vojske z rekviriranjem svinj, mnogo naučili, da si bomo pot rekviriranja dobro premislili, predno krenemo na njo.

Pač pa je vseministrski strokovni odbor za preskrbovanje ljudstva z živili pred kratkim sklenil priporočati vladi: a) kako naj pospešuje pridobivanje živalske in rastlinske masti in b) kako se naj uredi preskrbovanje prebivalstva z mesom in mastjo.

A) Za pridobivanje živalske in rastlinske masti je omenjeni odbor postavil ta-le načela: Vojnoprometni žitni zavod in osrednji zavod za krmila naj poskrbita za bogato zalogo krmil. V poštev pridejo za krmila krave, svinje, ovce in izmed perunine gosi. Na podlagi živinskega katastra za govedo se naj u-

LISTER.

Legenda o miru.

Legendo imenujemo pripoved, v kateri se dogodba čudovito razvija, kakor v pravljicah in v pripovedkah. Legenda se lahko naslanja na zgodovinsko resničnost, navadno pa je plod bujne in proste ljudske domišljije. Legenda se rodi v narodu, živi in umrje z njim. Priobčujemo legendo o miru, katero je zapisal Ivan Stukelj v „S. N.“ Kajpada je ta legenda brez zgodovinske podlage. Ivan Stukelj piše:

V kmečkem domu se je porodil deček, ljulko dete, polno čilega zdravja. Boter in babica sta z velikim ponosom ponesla novorojenčka h krstu v bližnjo župnijsko cerkev. Pred sv. krstnim obredom so odgrnili dete. Tu glej čudo, namesto deteta je v plencah utripala gibka — riba. Sam župnik je zastrel nad tem čudesom.

Čez nekaj časa pa je župnik mirno zapovedal botru:

„Ponesite to domu! Ako se doma izpremeni zopet v dete, povrnite se z njim takoj semkaj, da je krstim!“

Boter in babica sta se vrnila domu k materi in

glej: riba se je pretvorila nazaj v dete, zato sta se zopet napolila v cerkev.

Ko so pa pred sv. krstom odkrili dete, je cepetalo v plencah drobno, živahno — žrebe.

Vsi so zastrelmi nad tem novim čudesom. Župnik pa je mirno nasvetoval:

„Nesite to zopet domu! Ako se doma iznova izpremeni v dete, mi je morate precej prinesiti, da je krstim!“

Boter in babica obljubita.

Prišedša domov, sta odgrnili — in glej, mesto žrebeta je v plencah mirno spavalo dete.

Odpravita se z detetom tretjič v cerkev. Babica odgrne pregrinjalec z deteta in glej čudo, namesto deteta gleda iz plenice — zlat klas.

Župnik pa sedaj ni odložil obredne knjige, ampak je krstil zlat klas kot pravo dete na ime svetega Jakoba.

Ko sta se boter in babica povrnila k materi, se zlat klas pretvoril zopet v dete.

Mati je drhtela od strahu, kaj se boče še zgodilo z njenim detetom, da so se nad njim pojavila še taka čudesa.

A čuj, dete je odprlo usteca in izpregovorilo:

„Gorje, gorje bi bilo zemlji, ako bi me bil župnik krstil kot ribo. Silne povodnji, kakoršnih še ni bilo od občnega potopa, bi poplavile plošna polja in ljudje bi potem umirali od lakote!“

„Gorje, gorje pa bi bilo zemlji tudi tedaj, ko bi me bil župnik krstil kot žrebe. Vojske proti vojskam, ogromne, orjaške, še s silnejšimi grozotami kakor sedaj bi zadivljale po vsej zemlji. Konjska kopita bi poteptala, pomanjdrala lepo zemljo, da bi slednjič na njej ostal samo en jezdec in en konj!“

„Blagor pa narodom, da me je župnik krstil kot klas. Ko bo ta dozorel, tedaj se povrne na zemljo zopet blaženi mir, po katerem hrepene ljudstva z vso svojo dušo!“

Izpregovorivši te besede, je dete umolknilo, zaklopilo oči in sladko zaspančkalo.

Odslej ne govori več, ampak se dalje razvija, kakor druga deteta, ličica se mu polnijo in rdeča, v sanjah pa se mu krožijo usteca v sladke nasmeh, ko mirno spava v zibiki.

K materi prihajajo sorodniki, znanci in sosedi in imajo veselje z detetom, ki od časa do časa odpre svoje lepe, modre oči, iz katerih seva rajski — mir.

Vas Oplotnica, čadramske župnije, v konjskem okraju na Štajerskem, ima to časi, da se je v njej porodilo ono čudno dete, katero je krstil čadramski župnik. Ta govorica kroži že mesec dni tukaj pri nas na Frankolovem in po okolici. Imenitno je gledati ljudi, kako sprejemajo to novico. Tu so lahkoverneži, ki bi takoj verjeli to pripovedko, ako bi jim odločne